

ALBERTO VIGEVANI

UN ESTIU AL LLAC

TRADUCCIÓ DE L'ITALIÀ
D'ANNA CASASSAS

BARCELONA 2009

QUADERNS CREMA

TÍTOL ORIGINAL *Estate al lago*

Publicat per
Quaderns Crema, S. A. U.

Muntaner, 462 - 08006 Barcelona
Tel. 934 144 906 - Fax 934 147 107
correu@quadernscrema.com
www.quadernscrema.com

© 2001 by Sellerio Editore, Palermo
© d'aquesta edició, 2009 by Quaderns Crema, S. A. U.

Tots els drets reservats:
Quaderns Crema, S. A. U.

Il·lustració de la coberta, *Vue de Chexbres*,
de Félix Villoton

ISBN: 978-84-7727-467-4
DIPÒSIT LEGAL: B. 29 602-2009

AIGUADEVIDRE *Gràfica*
QUADERNS CREMA *Composició*
ROMANYÀ-VALLS *Impressió i relligat*

PRIMERA REIMPRESSIÓ *juliol de 2009*
PRIMERA EDICIÓ *juny de 2009*

Sota les sancions establertes per les lleis,
queden rigorosament prohibides, sense l'autorització
per escrit dels titulars del copyright, la reproducció total o
parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic
o electrònic, actual o futur—inclouent-hi les fotocòpies i la difusió
a través d'Internet—, i la distribució d'exemplars d'aquesta
edició mitjançant lloguer o préstec públics.

Els mesos que en Giacomo passava a Milà, tot l'any llevat de l'estiu i algun dia de tardor, li semblava que no comptaven, en la seva vida. Eren com un paisatge de boires, d'edificis grisos, destinat a recloure la seva imaginació en un sentiment d'inanitat que el feia gandul, subtilment infeliç.

Vivia al quart pis d'una casa del barri dels canals. Els seus pares pertanyien a la burgesia de les professions liberals i no deixaven voltar els nois pels carrers. L'entreteniment habitual d'en Giacomo consistia a mirar des del balcó com les gavarres, carregades de feixines o de rotlles de paper per fer diaris, remuntaven el canal cap a San Marco sirgades per cavalls que, pels narius, deixaven sortir un fum que de seguida es dissipava en l'aire tallant.

Sota casa seva el carrer es començava a enfilear abans del pont; allà, a l'empedrat de llambordes sovint cobertes de gebre, de vegades algun cavall relliscava i fins arribava a caure de cop. El mulater intentava fer-lo aixecar amb crits, fent espetegar el fuet a l'aire o picant-lo a les anques amb el mànec de nervi trenat, mentre una petita gentada gaudia de l'espectacle des dels minúsculs jardinets que s'abocaven

com un balcó sobre l'aigua i que pertanyien a un cafè on solien anar els empleats de la prefectura.

En Giacomo aguantava la respiració amb l'esperança de veure que el cavall, escarrinxant sobre la pedra de la qual saltaven espurnes, s'alçava amb un últim esforç dels jarrets i sacsejava la llarga crinera. No podia sofrir la idea que, altrament, portarien l'animal a l'escorxador.

La sang, o la idea de la mort, i alhora de la violència, que per a ell anaven unides a aquesta i a altres imatges, fàcilment li instil·laven una sensació de nàusea. Les seves aprensions gairebé sempre desembocaven en una pertorbació física: el deixaven aclaparat i no sabia cultivar-les com sentiments, ni observar-les i analitzar-les a la llum de la raó. De seguida es cansava de tot; les idees i les impressions s'enterbolien, ofegades per una boira que les acabava cobrint.

Per anar a l'escola seguia el carrer que flanquejava el canal. Aquella zona de la ciutat encara conservava aspectes provincians que a en Giacomo li agradaven, potser perquè quan el seu pare, advocat, sortia amb ell, i en una època això succeïa força sovint, li explicava com era Milà abans que comencessin les demolicions del centre. Després de l'elegant pont de ferro amb les sirenes a cada cap de barana, hi havia magatzems amb grans voltes que donaven sobre l'aigua reblertes de llenya per al foc o de carbó, i més enllà una balustrada de pedra esculpida de la qual sobre-

eixien plantes. Al matí trobava els carrets que venien del mercat central del Verziere o, sota l'altre pont, gavarres negres de brea que descarregaven muntanyes de cols. Un cop deixava el canal, el carrer es tornava estret i fosc, entre edificis vells i jardins de convents tancats entre parets altes. Era a prop de l'escola: per culpa del fred li feien mal els penellons de les mans.

A classe començava sempre la mateixa pena, que cap somriure ni cap broma no podien dissipar més d'un breu instant. Després de la bàsica, que no li havia pesat i durant la qual havia fet algun amic, un cop havia entrat a secundària es trobava perdut i li semblava que vivia en una presó, lligat a la taula. No aconseguia estar atent a les classes. El temps s'enclotava en un pantà ensopit; quan en Giacomo es despertava, ja no era capaç de seguir el professor. Si no li preguntaven res—en cas contrari la classe esclafia en una riallada general perquè les seves respostes semblava que vinguessin de l'hort—tornava a deixar-se submergir per somnis tristos: de fet, ni tan sols somnis, sinó repeticions de pensaments sense sortida, d'imatges en les quals sempre s'emmirallava la grisor del cel que planava sobre el pati sense arbres rere els finestrals. Només sortia d'aquesta opressió quan tocava el timbre. Amb l'ajut de les classes particulars no perdia el curs; arrossegava alguna assignatura fins a l'octubre.

Era un noi una mica gras, amb els cabells rinxolats i uns ulls molt expressius, inquiet. Normalment

estava sol, i no li desagradava; tanmateix de vegades desitjava un amic que dissipés la seva inclinació a la tristesa contemplativa, afavorida pel gust per l'observació, i una tendència a la fantasia que d'altra banda el feien capaç en algun rar moment d'un humor personal i comunicatiu. Ni tan sols la seva actitud a classe, que el feia popular perquè els altres l'atribuïen a una astuta defensa de la seva mandra, no li havia procurat amistats. Encara que juguessin o xerressin de bon grat amb ell al pati o a l'hora de sortir, els companys en general eren més àgils i forts; formaven grups en els quals, d'altra banda sense esforçar-s'hi gaire, havia intentat inútilment entrar. Anaven als camps de la rodalia a jugar a pilota, o a nedar a la piscina coberta del Foro Bonaparte: en Giacomo se sentia diferent, no parlava dialecte com ells—a casa no ho havien volgut mai—ni li interessava l'esport. Tampoc no tenia traça a jugar a futbol: xutava la pilota maldestrament amb la punta del peu.

Tenia un germà i una germana, l'Stefano i la Clara, uns quants anys més grans; si estaven tots junts, només es fixaven en ell per riure-se'n o demanar-li favors. No aconseguia ser normal amb els altres, només de tu a tu amb una sola persona: era massa indolent o, de vegades, en canvi, nerviós, excitat. Quan sortia de la solitud de tot un dia, com si n'hi quedés enganxada una ombra, amb els germans es mostrava cohibit i susceptible: fins i tot la diferència d'edat l'humi-

liava. L'Stefano, que tenia vint anys, sempre se'n movava, potser amb la intenció de desfer la capa d'insociabilitat que li venia de la manca d'amics i que li impedia de fer-ne.

No havia sabut mai, ni de petit, divertir-se amb joguines. Si n'hi regalaven, les destruïa per sotmetre-les a funcions diferents d'aquelles per a les quals havien estat concebudes. D'una raqueta en feia una guitarra o, de la xarxa, un sedàs, una màscara d'esgrima. Preferia les construccions i el mecano, amb els quals se sentia lliure d'inventar estructures i edificis inesperats que deixava sense acabar. Se'ls mirava hores i hores, i de cop reparava algun detall de no res que tot d'una li semblava essencial per a la concepció. Sabia que des del pont, simplement aixecat amb quatre biguetes del mecano, es podia insinuar tota una ciutat. Per tant no valia la pena continuar: era com un somni geomètric en el qual es repetia la seva aspiració a formes lleugeres, incertes, capaces d'evocació. Acabaven portant-li imatges d'harmonia, de bellesa complida, i l'adormien en una divagació que el feia tornar insensible a tota la resta.